

Kancelaria w jednej osobie

FIRMA Kancelarie jednoosobowe to pokaźna grupa wśród wszystkich radców prawnych. Mamy ponad 9 tys. takich podmiotów w Polsce

Decyzje o wyborze takiej drogi zawodowej radcowie podejmują z różnych przyczyn. Dla jednych to zapewnienie swego rodzaju komfortu psychicznego – zależą tylko od siebie i polegają jedynie na sobie – nie muszą dopasowywać się do pracy zespołowej w kancelarii ani do struktur korporacyjnych. Są też i tacy, którzy twierdzą, że urodzili się do prowadzenia własnego biznesu i daje im to satysfakcję.

Młodzi prawnicy podejmujący decyzje o założeniu własnej kancelarii często mają obawy, że nie przebiją się na rynku zdominowanym przez starszych stażem kolegów z ugruntowaną pozycją rynkową. Natomiast ci bardziej doświadczeni obawiają się konkurencji młodszych kolegów, którzy często są bardziej kreatywni, znają języki obce i używają nowych technologii.

Szczególna sytuacja

Zasadniczym problemem – według Anny Bryńskiej, prowadzącej jednoosobową działalność radcowską – są koszty prowadzenia biznesu liczone per capita. W przypadku wolnych strzelców zawsze są wyższe, ponieważ nie można ich rozłożyć na kilku partnerów (np. programy komputerowe).

Jednoosobowe kancelarie muszą się specjalizować w jakiejś konkretnej dziedzinie prawa, aby zdobyć zlecenia. Z drugiej strony, trudniej obsługiwać klientów, którzy prowadzą kompleksowe projekty, obejmujące kilka specjalizacji prawnych. To ogranicza możliwości jednoosobowej obsługi prawnej dużych korporacji. Ale z drugiej strony (w obecnej sytuacji spowolnienia gospodarczego) wszyscy tną koszty, więc mniejsze kancelarie są bardziej konkurencyjne cenowo.

Nie można być specjalistą we wszystkim. Prawnik, który chce prowadzić działalność samodzielnie, musi być kimś w rodzaju omnibusu: znać się na wszystkim. Wielkie kancelarie dysponują prawnikami różnych specjalizacji. Najczęściej ten podział jest naturalny, każdy zajmuje się tym, na czym się naprawdę zna. Dla klienta ma to decydujące znaczenie – jego problemy z każdej dziedziny mogą być szczegółowo wyjaśnione.

– Z oczywistych przyczyn nie można delegować zadań, co często oznacza dłuższe godziny pracy. Ponadto nie ma możliwości wypicia porannej kawy z kolegami i przedyskutowania na bieżąco problemów me-

rytorycznych, co w przypadku pracy w wieloosobowej kancelarii jest rzeczą naturalną – mówi Anna Bryńska.

Bez wsparcia kolegów

O braku możliwości bieżącego konsultowania się z drugim prawnikiem wspomina również Gabriela Morawska-Stanecka.

– Dla mnie osobiście ma to ogromne znaczenie i nie jest to spowodowane brakiem wiedzy, lecz ogromną liczbą interpretacji przepisów i różną praktyką. Czasami wystarczy potwierdzenie, że tok rozumowania jest słuszny w rozwiązaniu danej sprawy, czasem trzeba zrobić burzę mózgow, aby dostrzec inne aspekty tego samego zagadnienia. Daje to większą pewność w działaniu – mówi.

Wąska specjalizacja

Kancelarie jednoosobowe w dużych ośrodkach to często butik z wąską specjalizacją. Coraz częściej obserwuję sytuację, gdy prawnicy odchodzący z kancelarii międzynarodowych zakładają jednoosobowe kancelarie, ściśle wyspecjalizowane w konkretnej dziedzinie prawa. Ich sukces w dużej mierze zależy od umiejętności obsługi zagranicznych klientów (zarówno korporacji, gdzie z reguły trzeba raportować do działu prawnego w centrali za granicą, jak i prywatnych inwestorów realizujących w Polsce duże i skomplikowane inwestycje). Doświadczenie, które zdobyli w międzynarodowych kancelariach, dało im możli-

Jednoosobowe kancelarie muszą się specjalizować w konkretnej dziedzinie prawa, aby zdobyć zlecenia. Z drugiej strony, trudniej obsługiwać klientów, którzy prowadzą kompleksowe projekty, obejmujące kilka specjalizacji prawnych

● **Anna Bryńska:** – Zasadniczym problemem jednoosobowej działalności radcowskiej są koszty prowadzenia biznesu liczone per capita

wość obserwowania pracy najlepszych prawników na świecie i teraz mogą wykorzystywać zdobyte umiejętności.

– Wielu klientów rezygnuje z obsługi świadczonej przez międzynarodowe kancelarie prawne w Polsce i nawiązuje współpracę z kancelariami jednoosobowymi, gdzie wypełnianie timesheets nie jest sprawą pierwszorzędą – mówi Sylwia Sobowicz, również świadcząca jednoosobową obsługą prawną.

Wady i zalety

Jest wiele aspektów, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych pracy solo. Gabriela Morawska-Stanecka twierdzi, że mimo wszystko wady takiej formy działalności przeważają.

– Znam prawników, którzy nie są w stanie pracować w zespole. Pomijając fakt, że wielu z nich nie ma po prostu ochoty na dzielenie się pieniędzmi. Są też tacy, którzy stylem swojej pracy nie mogą dostosować się do innych – dodaje.

Jeśli radca pracuje sam i zachoruje, to automatycznie nie zarabia. Rozwiązaniem takiej sytuacji może być odpowiednie ubezpieczenie, ale niewiele osób się na nie decy-

Angielski dla polskich prawników

TŁUMACZENIA Przekłady słownikowe często powodują lapsusy. Trzeba pamiętać o różnych znaczeniach danego słowa w języku polskim i angielskim

duje. Co zrobić, jeśli choroba przedłuża się długie miesiące?

Kolejny problem to brak możliwości spokojnego wyjazdu na urlop, wakacje czy konferencję z uwagi na rozprawy w sądach i bieżącą obsługę klienta. Oczywiście, można uzyskać zastępstwo, ale trudno tak zaplanować jeden bądź dwa tygodnie. Niektórzy próbują korzystać z pomocy aplikantów (jeżeli ich zatrudniają), ale to nie najlepsze rozwiązanie w przypadku nieobecności patrona. Ponadto każdy taki odpoczynek zdominowany jest myśleniem o problemach klientów pod nieobecność radcy, nie mówiąc już o konieczności odbierania telefonów od nich.

Na jednej nodze

Jeśli kancelaria jednoosobowa ma jednego ale za to bardzo dużego klienta, to z reguły nie starcza już czasu na obsługę innych. W wypadku utraty kontraktu nie ma szans na przetrwanie, bo jest już zbyt późno na szukanie nowych zleceń.

– Na niektórych dziedzinach się nie znam, a do tego jeszcze nie mam czasu, aby je zgłębić, a muszę udzielić porady klientowi. W takich wypadkach należałoby powiedzieć klientowi prawdę. Jednak bardzo rzadko słyszę, żeby prawnik przyznał się do tego, że czegoś nie wie. Szczególnie prawnik singiel nie może sobie na to pozwolić, gdyż takie stwierdzenie dyskwalifikuje go na rynku. Działając w spółce można powiedzieć klientowi: „Przepraszam, ja nie zajmuję się tą dziedziną, ale mój wspólnik jest w niej specjalistą” i nie powoduje to u klienta złej opinii o wiedzy merytorycznej wspólników – mało, właśnie uświadamia mi, że w tej kancelarii są specjaliści w różnych dziedzinach, którzy pomogą mi jeszcze lepiej – komentuje Gabriela Morawska-Stanecka.

Jeden człowiek nie jest w stanie sam ogarnąć natłoku informacji ze wszystkich stron nawet w swojej dziedzinie: orzecznictwo sądów, Trybunału, nowe przepisy, zmiany, interpretacje itp.

– Bez zaplecza, jakie daje większa kancelaria, nie ma możliwości śledzenia wszystkiego na bieżąco. Samodzielny prawnik wszystko musi również zrobić sam: samodzielnie pilnować terminów, pisać wszystkie pisma procesowe, chodzić na rozprawy, przyjmować klientów itp. Wyklucza to rozwój i prowadzenie kancelarii w większym rozmiarze, powoduje permanentny brak czasu. Nie ma również mowy o nowoczesnych metodach pracy, PR itp. – dodaje Gabriela Morawska-Stanecka.

Trzeba jednak umieć pracować w grupie, dostosować się, być elastycznym i przede wszystkim koleżeńskim. W grupie nie ma miejsca dla skrajnych indywidualistów. Należy umieć podzielić się zarówno pracą, jak i przychodami z niej. Dla niektórych to niemożliwe.

Dorota Hołubiec,
partner Smart Communication Group

Tłumacze, dla których angielski nie jest językiem ojczystym, dobierają niekiedy w przekładzie prawniczym angielskie słowa, które zestawione razem mogą tworzyć frazy obce poprawnemu językowi angielskiemu. Problem zilustruję dwoma przykładami: tłumaczenia pojęć osób fizycznych i prawnych.

Osoba fizyczna i prawna

Częstym błędem przy tłumaczeniu pierwszego pojęcia jest użycie słownikowego znaczenia fizyczny jako physical. Lepsze słowniki rozgraniczają opis przymiotnika fizyczny na różne konteksty: ogólny i prawniczy. Tylko w pierwszym z nich physical pasować będzie do polskiego przymiotnika fizyczny np. w wyrażeniu physical education (po naszymu: WF, czyli zajęcia wychowania fizycznego). Natomiast dla prawników osoba fizyczna to nie physical, ale natural person. Określenie physical person to niepoprawny polonizm. Osoby prawne to zgodnie z treścią art. 33 kc – poza Skarbem Państwa – jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególnie przyznają osobowość prawną. Dla celów przekładu prawniczego ta definicja nie wydaje się specjalnie pomocna. Biorąc jednak pod uwagę, że osobowość prawna pozwala osobom prawnym na samodzielne występowanie w obrocie gospodarczym oraz nabywanie praw i obowiązków jako strona stosunków cywilnoprawnych, można zauważyć, że identycznymi przywilejami w systemie anglosaskim cieszy się corporation. Dlatego też skłaniam się do tłumaczenia pojęcia osoba prawna jako corporation lub (nawet lepiej) body corporate. Z doświadczenia wiem, że takie tłumaczenie jest najbardziej zrozumiałe dla anglojęzycznych klientów.

Legalny czy prawniczy

Innym tłumaczeniem używanym dla określenia osoby prawnej jest legal entity. Nie jest to tłumaczenie błędne, jednakże należy mieć na uwadze, że legal entity oznacza podmiot prawa, a zatem obejmuje swym zakre-

Przymiotnik legal w swoim podstawowym znaczeniu oznacza legalny, co sprawia, że fraza legal person może wydawać się nieco humorystyczna

sem nie tylko osoby prawne, ale i fizyczne. Najbardziej popularnym (choćby najmniej doskonałym) jest określenie legal person. Co ciekawe, to tłumaczenie zrobiło karierę nie tylko w Polsce, ale również w oficjalnych dokumentach unijnych. Anglosasi nie używają jednak takiego zestawienia. Przymiotnik legal w swoim podstawowym znaczeniu oznacza legalny, co sprawia, że fraza legal person może wydawać się nieco humorystyczna, zwłaszcza w przeciwstawieniu do często używanego w języku angielskim antonimu: illegal, np. w zwrotach typu illegal immigrant – nielegalny imigrant.

Maciej T. Sawicki,
radca prawny (Warszawa)
i solicitor (Sydney),
dyrektor i wykładowca
specjalistycznej szkoły
języka angielskiego
dla prawników SAWICKI LLB